

Mi cargo de bibliotecario-archivero de la comisión de Monumentos históricos y artísticos de Guipúzcoa, me impide dar aquí detalles acerca de los documentos de los siglos XVII, XVIII y XIX, referentes á Francia y entregados por aquella á la Diputación de Guipúzcoa. Corresponden á hechos históricos y asuntos políticos y militares, documentos que por falta de sitio no se expusieron.

PEDRO MANUEL DE SORALUCE.

(Se continuará)

NEKAZARITZA ETA GANADUEN BILLALDIYA ZESTUA-N

Gipuzkoako Diputazio chit goituak bere kontura egiñak

Gipuzkoako Diputazio chit goituaren erabakiyari dagokiyola, alegiñ guztiyan Nekazarilan eta Ganaduen onari laguntzeko, izango dira Zestua-n, datorren Agorrean, ondoren agertzen diran billaldi eta eliz-egintzak:

AGORRAREN 10-ean

Goizeko zortziyetatik amabiyetara.— Billalდიan sartu nai duten ganadu, egazti eta lur-frutuen artutzea.

Arratsaldeko ordubiyetatik bostetara.— Billaldirako artuak izan diran ganadu, egazti eta lur-frutuen banakatze eta esamiña Juezak-gatik.

Illunabarrean.— Ama Birjiñaren Jayotzako elizan Salbea musika-talde osoarekiñ.

AGORRAREN 11-an

Goizeko amarretan.— Meza nagusia musika oso ederrarekiñ, sermoya euskaraz duela Zumayako Aizpa Karmeliten Ikastecheko apaiz-kapillau On Domingo Agirre gipuzkoar iztun famatuak.

Arratsaldeko labetan.— Agertuko dira sariyak irabazitako ganadu, egazti eta lur-frutu guztiyak, jabeak zeñ dituzten deyez azaldu eta berai emanaz ondoren ikusten diran sari oek:

1.^{ko} Bat 300 pezetakua, bestea 250, bestea 200, bestea 100, eta bestea 75-kua, urte batetik irura bitarteko zezen, zekor edo idiskorik onenai, sari oetako bat eman bear zayolarik bertako kasta edo arraza garbikua dan bati.

2.^{garren} Bat 250 pezetakua, bestea 200, bestea 150, bestea 125, eta bestea 75-kua, urte batetik bostera bitarteko bei edo bigarik onenai, sari oetako bat eman bear zayolarik bertako kasta edo arraza garbikua dan bati.

3.^{garren} Bat 150 pezetakua, bestea 100, bestea 80, eta bestea 50-kua, sei illabetetik urte batera bitarteko apoterik onenai.

4.^{garren} Bat 100 pezetakua, bestea 80, bestea 70, bestea 50, eta bestea 25-kua, sei illabetetik urte batera bitarteko zerriemerik onenai.

5.^{garren} Bat 150 pezetakua, bestea 100, eta bestea 75-kua, urte batetik bostera bitarteko zaldi edo zaldiñorik onenai.

6.^{garren} Bat 100 pezetakua, bestea 85, bestea 75, eta bestea 65-kua, urte batetik bostera bitarteko bior edo bior gazterik onenai.

7.^{garren} Bat 80 pezetakua, bestea 70, eta bestea 60-kua, urte batetik bostera bitarteko aririk onenai.

8.^{garren} Bat 70 pezetakua, bestea 60, eta bestea 40-kua, urte batetik bostera bitarteko ardirik onenai.

9.^{garren} Bat 60 pezetakua, bestea 50, bestea 30, eta bestea 20-kua, sei illabetetik emezortzira bitarteko, bi ollo ta ollar bat arraza bakoitzeke onenai, bertako kasta edo kanpokuen artian.

10.^{garren} Bat 60 pezetakua, bestea 50, bestea 30, eta bestea 20-kua, sei illabetetik emezortzira bitarteko antzarik onenai, sari bakoitza irabazteko bi eme ta ar bat biar dirala.

11.^{garren} Bat 50 pezetakua, bestea 30, bestea 20, eta bestea 10-kua, sei illabetetik emezortzira bitarteko aterik onenai, sari bakoitza irabazteko bi eme ta ar bat biar dirala.

12.^{garren} Bat 50 pezetakua, bestea 30, eta bestea 20 kua, urte batetik bostera bitarteko uso parerik onenai.

13.^{garren} Bat 80 pezetaltua, bestea 40, eta bestea 20-kua, erlaeche edo eultzik onenai.

14.^{garren} Bat 80 pezetakua, bestea 70, eta bestea 60-kua, urte batetik bostera bitarteko astorik onenai.

15.^{garren} Bat 70 pezetakua, bestea 60, eta bestea 50-kua, urte batetik bostera bitarteko astaemerik onenai.

16.^{garren} Bat 70 pezetakua, bestea 60, bestea 50, eta bestea 40-kua, sagardorik onenai.

17.^{garren} Bat 50 pezetakua, bestea 40, bestea 30, eta bestea 20-kua, bertako gazta ongiyena egiñai.

18.^{garren} Bat 40 pezetakua, bestea 30, eta bestea 20-kua, bertan egiñtako guririk onenai.

19.^{garren} Bat 50 pezetakua, eta bestea 30-kua, unchia edo kone-jurik onenai, sari bakoitza irabazteko bi eme ta ar bat biar dirala.

20.^{garren} Bat 70 pezetakua, bestea 50, eta bestea 30-kua, nekazari lanetako erremienta obeto egiñai, ala beren gayaz, nola pisuz eta irautez.

ADITZERA. Ganaduen arraza alegiñ guztiyan obetzeko, zezenik onenak, au da, sarituak izaten diranak, bei-estaltzeko utzirik, zezenen sariyak emango dira: erdiya bereala, eta beste erdiya andik urtebetera, berriro zezen ori bera jabeak agerturik, bizi dan erriko Alkate jaunaren paper ziertotu batekiñ, non esango dan bei-estaltzeko iduki duela denbora orretan.

*
* * *

ZESTUA-KO

NEKAZARITZA ETA GANADUEN BILLALDIKO

L E G E A K

Zestuako Nekazaritza eta Ganaduen billaldiya, datorren Agorraren 10-ean idiki eta 11-an ichiko dana, sari-emate otsandikuarekiñ, egingo da ondoren agertzen diran muga oeki dagokiyola:

1.^{ko} Billaldira sartu nai duten ganadu, egazti eta lur-frutu guztiyak entregatu biarko dira larunbat Agorraren 10-ean, goizeko zortzi-yetatik amabiyetara bitartian, Bilguma antolatzailliak siñalatzen duen lekuan. Juezak erabakiko dute, jendiak parte artu gabetanik, ala ganadu nola gañerako gauza billalldiyan artu litezkenak, berezirik, beren iritzian artzeko diña ez diranak. Ontarako, kontuan iduki biar da billaldi au ez dala feriya bat, eta, onegatik, alferrik izango litzakela toki ematia, billalldiyari eranzun ez lezateken gauzai.